

[Landbrugsministeren.]

herunder om de statsfinansielle virkninger, samt til de bemærkninger, der er føjet til de enkelte bestemmelser.

Jeg kan ligeledes henvise til udvalgsberetningen af 22. februar 1971, der som nævnt er trykt som bilag.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Ligeledes har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om udlån til yngre landmænd*.

Efter 1967-loven om udlån til yngre landmænd kan der til yngre førstegangs-etablerede landmænd ydes et kursudligningslån, der svarer til kurstabet på et tænkt 30-årigt 5 pct. obligationslån, hvis hovedstol udgør 20 pct. af indtil 600.000 kr. af ejendommens handelsværdi.

Ved denne långivning mildnes den del af de unge førstegangsetablerede landmænds finansieringsmæssige vanskeligheder i forbindelse med ejendoms køb, der skyldes de lave obligationskurser og deraf følgende høje renter.

Låneordningen har virket godt og været til stor hjælp for de nyetablerede landmænd, men da tilgangen af unge til landbruget stadig er i tilbagegang, og da kapitalbehovet er stadig stigende, har regeringen fundet det rigtigt at foreslå kursudligningslånet forhøjet med 50 pct. Denne forhøjelse sker ved, at det tænkte lån, der ligger til grund for låneudmålingen, forhøjes fra 20 pct. til 30 pct. af handelsværdien, for så vidt angår ejendomme, der er erhvervet 1. juni 1971 eller senere.

For finansåret 1970-71 anslås provenukravet for kursudligningslånene til ca. 36 mill. kr. Under forudsætning af et tilsvarende kursniveau vil forslaget således indebære en forhøjelse af provenukravet med ca. 18 mill. kr. på årsbasis.

Til dækning heraf agtes de fornødne midler overført fra den bevilling, der tidligere er givet ved loven om udlån til sammenlægning, supplering samt oprettelse af jordbrug m. m.

Forslaget indeholder endvidere en ændringsbestemmelse, hvorefter kursudligningslånet kan rykke for pantessikkerhed

for driftskreditter, der oprettes efter, at kursudligningslånet er ydet. Efter den gældende lov er der alene hjemmel til at respektere bestående pantessikkerhed for driftskreditter på tidspunktet for kursudligningslånets ydelse, men denne begrænsning har i praksis medført mindre rimelige konsekvenser.

I øvrigt skal jeg henvise til bemærkningerne til lovforslaget.

Jeg tillader mig at anbefale lovforslaget til tingets velvillige behandling.

Endelig har jeg herved den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om fastsættelse af kapitelstakster*. Som det er bekendt, har kapitelstaksten i århundreder været anvendt som konjunkturregulerende faktor ved omregningen af naturalieafgifter til en afgift i penge. Oprindeligt anvendtes kapitelstaksten ved omregningen af tiendeafgifter, fastsat i en række forskellige landbrugsprodukter, til pengeafgifter, men i dag anvendes kapitelstaksten så godt som udelukkende ved omregning af forpagtningsafgifter, fastsat til en bestemt ydelse i korn, til en pengeafgift.

Oprindeligt blev der fastsat kapitelstakst på en række forskellige landbrugsvarer, men ved den sidste revision i 1921 af ordningen med fastsættelsen af kapitelstakster opgav man at fastsætte kapitelstakster på ærter, boghvede, smør, flæsk og honning, således at der, efter at den gældende lov om kapitelstakstens fastsættelse trådte i kraft i 1921, alene fastsættes kapitelstakster på de 4 kornsorter, og for hvedes vedkommende endda kun i en del af landet.

Kapitelstaksterne fastsættes for hvert af landets ældre stifter, for Ribe stift dog særskilt for Vejle, Ribe og Ringkøbing amter, og særskilt for Bornholm og de sønderjyske amter. Kapitelstaksterne for hvert af disse områder beregnes af Danmarks Statistik på grundlag af prisindberetninger fra særlige kapitelstakstnævne, hvoraf der nedsættes ét i hver amtsrådsreds. Efter loven beregnes kapitelstaksten i hver af de nævnte kapitelstakstkredse som et gennemsnit af de af kapitelstakstnævnene i området opgivne priser. Gennemsnittet udregnes efter forholdet mellem kapitels-

[Landbrugsministeren.]

takstkredsens samlede hartkorn og den andel af dette hartkorn, som repræsenteres af de enkelte nævn. De hartkornsbeløb, der lægges til grund, er en hartkornsansættelse fra 1. januar 1905.

Den ændring i amtsrådskredeenes antal og områder, der gennemførtes den 1. april 1970, viste sig at medføre en sådan ændring i grundlaget for fastsættelsen af kapitels-takster, at det ikke mere vil være muligt for Danmarks Statistik at udregne kapitels-taksterne på en statistisk forsvarlig måde efter de nugældende regler.

Jeg nedsatte derfor i november måned 1970 et udvalg, der fik til opgave at gennemgå den gældende lovgivning om kapitels-takstens fastsættelse og fremkomme med forslag til en ændret lov om fastsættelse af kapitelstakster.

I udvalgets arbejde har repræsentanter for såvel landbruget som kornhandelen og Danmarks Statistik medvirket, og udvalget har indstillet, at lovgivningen om kapitels-takstens fastsættelse søges ændret i overensstemmelse med det fremsatte forslag.

Af en af De samvirkende danske Landboforeninger foretaget undersøgelse fremgår det, at der fortsat anvendes kapitelstakster i et meget stort antal løbende forpagtningskontrakter af såvel ældre som nyere dato, og at der stadig indgås mange forpagtningskontrakter med kapitelstaksterne som konjunkturregulerende faktor.

Kapitelstaksterne kan derfor vanskeligt undværes, men af den foretagne undersøgelse fremgik også, at der i langt det overvejende antal kontrakter anvendes kapitels-takst på byg, medens kapitelstakst på de andre kornsorter kun anvendes i få tilfælde i enkelte egne af landet.

Det må derfor være rimeligt, at man, som det også skete i 1921, yderligere indskrænker antallet af de landbrugsvarer, hvorpå der fastsættes kapitelstakst, således at der fremtidig alene fastsættes kapitelstakst på byg pr. 100 kg. Af hensyn til de enkelte løbende kontrakter, der endnu bygger på de andre kornsorter, vil det dog være nødvendigt med omregningsfaktorer fra kapitelstakster på byg pr. 100 kg til kapitelstakster på rug, hvede og havre pr. 100 kg og til kapitels-

takster på byg, rug, hvede og havre pr. gammel dansk tønde og pr. hektoliter.

Udvalget har ved forslagets udarbejdelse søgt at rationalisere arbejdet med at fastsætte kapitelstakster mest muligt. Man har fundet det mest hensigtsmæssigt, at kapitelstaksterne fastsættes på grundlag af prisoplysninger, der indhentes af Danmarks Statistik direkte fra erhvervsdrivende, der handler med korn, således at kapitelstakst-nævnene vil kunne undværes.

Udvalget mener også, at det vil være forsvarligt ved kapitelstakstens fastsættelse alene at bygge på prisen af det korn, der kommer i handelen, således at man beregner kapitelstaksterne på grundlag af oplysninger om de priser, landmændene i kapitelstakstområdet har fået for deres byg. Repræsentanterne for kornbranchens organisationer har i udvalget givet udtryk for, at kornhandlere i de forskellige kapitels-takstområder vil være i stand til at forsyne Danmarks Statistik med de fornødne prisoplysninger.

Af hensyn til løbende forpagtningskontrakter vil det være nødvendigt, at der er størst mulig kontinuitet imellem kapitels-takster fastsat i henhold til den gældende lov og kapitelstakster fastsat efter en ny ordning. Danmarks Statistik har foretaget en beregning afforholdet mellem kapitelstakster og bygpriser i årene 1966-69, der synes at vise, at der ikke vil blive tale om nogen væsentlig niveauforskydning ved overgangen til den i forslaget foreslåede ordning. Danmarks Statistiks beregning er optrykt som bilag til lovforslaget.

Kapitelstaksterne for høsten 1971 skal fastsættes på grundlag af prisindberetninger fra kornhandlere i månederne fra august 1971 til årets udgang, og Danmarks Statistik må derfor i god tid inden udsende vejledning til de kornhandlere, der skal medvirke med prisindberetninger. Såfremt en ændret lov skal finde anvendelse ved fastsættelserne af kapitelstakster på den kommende høst, vil det være nødvendigt, at loven træder i kraft i god tid, inden de første prisindberetninger skal forelægges.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af *Sigsgaard* til finansministeren (26. februar 1971):

„I hvor mange tilfælde er bruttoavance for danske datterselskaber af udenlandske moderselskaber ved den senest afsluttede ligning fastsat ved skøn, jfr. bestemmelsen i selskabsskattelovens § 12, stk. 1, og ud fra hvilke nærmere kriterier er der taget stilling til anvendelse af bestemmelsen?“

Begrundelse:

Spørgsmålets første del svarer til et spørgsmål, som jeg stillede finansministeren den 4. september 1969.

Dets anden del skyldes, at der i ministerens svar på dette spørgsmål er en passus: „idet de stedfundne overvejelser om anvendelsen ud fra betragtninger over størrelsen af den selvangivne indkomst eller selskabernes uudnyttede muligheder for skattemæssige afskrivninger m. m. ikke har givet tilstrækkelig anledning dertil“, som jeg finder uklar, og som jeg gerne vil have uddybet og præciseret med hensyn til grundlaget for de nævnte overvejelser.

De kriterier, der nævnes i denne passus, er jo ikke anført i lovbestemmelsen, og jeg vil gerne have en begrundelse for, at de selskaber under udenlandsk indflydelse, der ikke betaler skat, ikke er skatteansat ud fra bestemmelsen i § 12, stk. 1.

Ifølge Statistisk Årbog er der ca. 17.000 aktieselskaber, hvoraf kun ca. 10.000 betaler skat.

Finansminister *Poul Møllers* svar (3. marts 1971):

Statens ligningsdirektorat har oplyst følgende:

Uden for Københavns kommune findes kun et fåtal udenlandsk dominerede aktieselskaber, og ingen af disse har givet anledning til anvendelse af selskabsskattelovens § 12, stk. 1, for skatteåret 1970-71 (indkomstår 1969).

I Københavns kommune har man for nævnte år udtaget godt 300 aktieselskaber til speciel undersøgelse med henblik på anvendelse af nævnte § 12, stk. 1. Undersøgelsen har indtil nu medført forhøjelse af den skattepligtige indkomst i 13 tilfælde, hvoraf

dog enkelte ikke er specielt begrundet i anvendelse af § 12, stk. 1, men i almindelig ligningsmæssig bedømmelse.

Det bemærkes i denne forbindelse, at der hvert år i København er foretaget forhøjelse for 7-8 udenlandsk dominerede selskabers vedkommende, hovedsagelig selskaber i filmsbranchen.

Tilbage står til dels påbegyndt undersøgelse af ca. 90 af de ca. 300 selskaber, medens gennemgang af selvangivelserne for de øvrige ikke har givet anledning til forhøjelser.

Når den omhandlede lovbestemmelse ikke var bragt i anvendelse for skatteåret 1968-69 for handels- og industriselskaber, fordi overvejelser om anvendelsen ud fra betragtninger over størrelsen af selvangiven indkomst eller uudnyttede afskrivningsmuligheder ikke havde givet anledning dertil, ligger der i denne begrundelse nærmere, at nogle selskaber sammenlignet med danske virksomheder ved ligningen er bedømt som givende en rimelig bruttoavance eller et rimeligt overskud, jfr. nærmere nedenfor om de benyttede kriterier, og i andre tilfælde, at regnskaberne har udvist så store negative indkomster trods uudnyttede afskrivningsmuligheder, at fiksering af en højere bruttoavance — inden for visse grænser — samt kritik af andre forhold, jfr. nedenfor, måtte antages ikke at føre til ansættelse af positiv indkomst i det pågældende og to efterfølgende indkomstår (ligningslovens § 15).

Med hensyn til de kriterier, som anvendes ved bedømmelsen af, om § 12, stk. 1, bringes i anvendelse, bemærkes, at disse ikke i princippet adskiller sig fra, hvad der er gældende praksis om „maskeret udbytte“ for hovedaktionærselskaber og datterselskaber af dansk moderselskab, som har vareomsætning og anden forretningsmæssig forbindelse med henholdsvis hovedaktionær og moderselskab.

Det drejer sig om en bedømmelse af det dominerede selskabs bruttoavance og forrentning af egenkapital, bl. a. ved en sammenligning med indtjeningen m. v. i virksomheder i tilsvarende branche. Ofte vil sådan sammenligning dog støde på vanskeligheder, ikke mindst for udenlandsk dominerede selskabers vedkommende, fordi der kun findes ringe, eventuelt intet sammenligningsgrundlag.

[Finansministeren.]

Herudover drejer det sig om bedømmelse af enkeltposter i regnskabet, der repræsenterer ydelser til og fra den dominerende part, herunder om rimeligheden af leje, licenser, provisioner, administrations- og andre vederlag, hvor sammenligningsgrundlag ligeledes kan være vanskeligt at finde.

For så vidt forespørgslen også omfatter det forhold, at ca. 40 pct. af aktieselskaber her i landet ikke betaler skat, henleder man opmærksomheden på følgende selskabskategorier:

1) Nystiftede selskaber, der ikke er blevet skattepligtige, fordi første regnskabsperiode ikke er udløbet.

2) Nyerø ejendomsselskaber får normalt ikke overskud i de første 3-4 år som følge af rentefradrag.

3) Selskaber, som på grund af underskud har måttet træde i likvidation.

4) Selskaber, hvis positive indkomst er så lav, at skatten som følge af beregningsreglerne bliver 0.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om film og biografier.

(Lovforslaget (nr. 119) findes i tillæg A. sp. 2481, fremsættelsen i tidenden sp. 2795).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg skal efter henstilling fastsætte en taletid på 15 minutter i første omgang.

Niels Matthiasen: Den første danske filmlov i kulturministeriets regie blev påvirket af de ideer, som den svenske filmmand Harry Schein havde arbejdet med under tilrettelæggelsen af filmordningen i Sverige fra 1963. Når man betragter den danske filmverdens stormende, ofte personlige debat, hvor hårde kommercielle interesser står over for ekstremt kunstneriske, hvor ren spekulation bekæmper renlivet idealisme, mens mellemsynspunkterne synes at blive væk i debatten, så er det noget af en trøst at læse Harry Scheins nylig udkomne bog „I själva verket“, hvori han skildrer udviklingen af debatten inden for svensk film i de sidste 7

år, og i sammenligning med hvilken den danske diskussion næsten må siges at være lidenskabsløs og afbalanceret.

Den voldsomme filmdiskussion siger imidlertid noget om filmens placering i vore to landes kulturliv, i sig selv bemærkelsesværdigt i betragtning af, at vore to lande har en liden størrelse, mere bemærkelsesværdigt måske og paradoksalt nok, når man ser på billetindtægter, fordi stadig større kredse af mennesker har en forventning til filmen, en forventning om kvalitet og hensigt, om underholdning eller budskab, der enten gøres på en ny måde eller gøres bedre, end man har set det før. Det synes stadig væk efter den stående diskussion ikke at være nogen let sag, og undrer man sig en gang imellem over, at der fortsat er nogen, der gider beskæftige sig med film, så forstår man det måske bedre, når man erindrer sig, hvad filminstruktøren Henning Carlsen har sagt:

„Det at lave film er en kamp for at få lov, er en overvindelse af modstand fra først til sidst, er en kæde af beslutninger og af valg, er et ækvilibristisk balance-nummer mellem stenhårde, iskolde mure og dybe afgrunde, er et dagligt slagsmål (åndeligt som legemligt) med menneskelige problemer fra alkoholisme til mindre-værdskomplekser, er et kapløb med tid og økonomi, kreditorer, er 18 timers arbejdsdag, er hensynsfuld hånd i hånd med hensynsløshed, er tricks (psykologiske mere end tekniske), er løgn og sandhed, er fejltagelser og held og ændrede beslutninger og nye valg og nye beslutninger og overtalelser og forbud og terapi og svindel og sejr og nederlag og afmagt. Derfor!“

Så spændende og så vidt kan man definere film, og det, vi nu skal beskæftige os med, er at lave en lov, der både imødekommer en kunstnerisk fornyelse af dansk film og samtidig sikrer den bedst mulige formidling og distribution til det publikum, som de, der laver film, vil sige noget.

Opfylder det lovforslag, som kulturministeren har fremsat, denne hensigt? Ærlig talt nej. Og jeg må derfor minde kulturministeren om den første lovs behandling i 1963-64. Den daværende kulturminister, Julius Bomholt, fremsatte et forslag, der for så vidt så meget tilforladeligt ud: Under udvalgsbehandlingen viste det sig imidlertid,